

PERIÓDICH INDEPENDENT, REGIONALISTA,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncios

Direcció: MUNTANER, 112, 4.ra - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^r

Avuy continuem en lo folletí la publicació de l'interessant drama,

LOS DOS SARGENTOS FRANCESES

que acabarà en un de 'ls números propvinents.

Las fiestas de la Mercè

DOS PRIMERAS PEDRAS

Encara que no és missió nostra ocuparnos de 'ls assumptos municipals en lò referent á la marxa administrativa de tot quant afecta á l'interés de la ciutat, no per això 'ns hem de privar de tractar determinades qüestions en las que en primer terme hi ha la intervenció directa de l'Ajuntament.

Y ab major motiu podem parlarne si tenen relació ab lo catalanisme ó ab lo teatro regional.

En distintes ocasions havem observat semblant conducta: per exemple, ab motiu de las festas de'l Centenari de Colón, ó quant s'ha tractat de donar oficial protecció á la escena catalana.

Seguint nostra manera de procedir, avuy direm que la celebració de las actuals festas de la Mercè és un fet que honra á la Corporació presidida pe'l digníssim Alcalde Excm. Sr. D. Joan Coll y Pujol.

Las presents festas, á pesar de la precipitació ab que han estat organitzadas, han ofert algunas ventatjas materials á 'ls barcelonins, contribuint á donar á la ciutat animació extraordinaria y presentant ocasió de celebrarse ab certa esplendides espectacles de verdader atractiu y novedat, tals com la festa ciclista y la colocació de las primeras pedras de 'ls monuments que han de construirse per' perpetuar la memoria de 'l insigne patrici Rius y Taulet y de 'l eminent y popular poeta y autor dramátich Frederich Soler, fundador de 'l Teatro catalá.

Inteligents arquitectes y escultors han prés part en los concursos celebrats per' concedir la construcció de abdos monuments á 'ls autors de 'ls projectes mereixedors de premi, y donat ja á son temps lo fallo

pe'ls Jurats respectius, s'ha aprofitat la ocasió de las festas per' deixar inauguradas las obras de un y altre.

La cerimonia disposta per' la colocació de la primera pedra á 'l de l' Excm. Sr. D. Francisco de P. Rius y Taulet, va tenir lloch diumenje darrer ab molta concurrència y lluhiment: l'acte de deixar posada la pedra primera de 'l monument á Frederich Soler va celebrarse dimars d' aquesta setmana, revestint gran solemnitat y posant de manifest la forsa de las bonas idees catalanistas y la gran popularitat de l' inolvidable escriptor que va comensar á ferse conéixer ab lo pseudónim de *Serafi Pitarra*.

La manifestació organitzada ab motiu semblant va sèr en extrem concorreguda y pót dirse que hi va péndrer part tot Barcelona, ó siga nostras corporacions assistinthi corresponent á la invitació oficial de la Comissió executiva, y 'l poble associants'hi en los carrers de 'l tránsit y en la gran plassa de 'l Teatro ó antich Plá de las Comedias, que va omplirse de una gentada inmensa, y acudint després á las funcions catalanas de nostres teatros, ahont se van disposar á 'l vespre espectacles á la memoria de l' eximi poeta, gloria de la patria.

Pocas vegadas se veuen actes tan entussiasmas y expontanis com lò de dimars passat. En la comitiva que á las quatre de la tarde s'organís á Casa de la Ciutat, hi figuraban gran número de societats corals ab sos pendons, representacions de l' Ataneo, Lliga de Catalunya, actors de tots los colissens (1), autors dramátichs, representants de la premsa, lo Centre Catalá, la Diputació provincial, l' Ajuntament, delegat de'l Capitá general, etz. y anaba precedida de'l pendó de la Ciutat y acompanyada per la banda municipal y la de la Casa de Caritat.

En lò lloch previament escullit s' havía aixecat un templete de regulars dimensions y allí á 'ls acords de música y en mitj de una apinyada multitud y á presencia de gran número de personas que omplían tots los balcones y terrats, va firmarse l' acta, s' va colocar en un tubo de cristall, se va posar aquét en lo buyt

(1) Va notarse la falta d' alguns celebrats autors catalans, que sembla tenian deber ineludible de acudir á aqueixa manifestació tan patriótica.

fèt en pedra, y aqueixa va quedar colocada en son lloch, 'sent la primera de un monument que enaltirà y recordará á 'ls vinents lo nom de Frederich Soler honrant á 'l mateix temps á 'l poble que aixís sab honrar á un de 'ls seus fills.

Los discursos pronunciats per l' Alcalde, pe'l senyor Soler de las Casas y per D. Conrat Roure, respiraren vèr catalanisme, y en un párrafo de 'l que va dir lo fill de 'l ilustre poeta á qui 's festejava, poguè tot bon observador compèndrer com la idea catalanista veritablement arrelada en la opinió, és la que inspira 'ls seus actes y sas doctrinas en los llassos de germanó ab todas las regions espanyolas, singularment Castella ahont tè son lloch lo centralisme á 'l qual tant convè fer véurer la conveniència y necessitat de correspondrer á 'ls desitjos de 'ls espanyols adeptes á la idea regional.

Los concurrents proa van entendre'ho: falta que ho compreguin també 'ls exagerats, y á aquéstos los ho ha de demostrar encara mes be la imponent manifestació en sí; puig no podrán menos de pensar que aquella massa de catalans no s' hauria congregat y reunit en nostres carrers y plassas si aixís com se tractaba de una personalitat popularísima en extrem, s' haguès volgut enlayrar la aspiració de certs capítols que de tant com diuen estimar á Catalunya, la apunyegan.

Com á catalans, com á catalanistas y com espanyols, nos felicitem, donchs, de l' acte celebrat en honor de 'l fundador de nostre teatro modern, y acabem remerciant á 'ls actors castellans que ab sa presencia van associarse á un aconeixament regional de tanta significació.

P. DE R.

Revista teatral

Principal.—Dimars, pèr' celebrar la colocació de la primera pedra á 'l monument de Pitarra, se posá en escena 'l drama *Las joyas de la Roser* y la pessa *Cura de moro*, las dos de 'l autor á qual memoria 's feya la funció.

Un respectable periódich diguè que 's representá *Los cantis de Vilafranca*. Efectivament, estaba així anunciat; pero pèr' indisposició de un de 'ls actors tinguè de canviar-se, posant en sòn lloch la mentada *Cura de moro*.

Lo públich que omplia 'l teatro, aplaudí ab calor y ab verdader entusiasme, las magníficas escenas, los valents conceptes que en Soler posá en boca de Bernat, defençant nostra patria en llenguatje viril, nervut, sencer, que, avans, ara y sempre repercutir á en nostre pit, fent-nos sentir las impetuosas onadas de nostra idolatria pèra la terra.

Catalunya nova, cantá *Los pescadors*, de Clavè, *Plany* y *Los segadors*, cançons populars.

Respecte la execució de *Los pescadors*, dolenta, per fèr cosas que no están en la partitura y van contra 'l sentit comú; y 'l *Plany* y *Segadors*, regular, ja que la manera d' armonisarlas no s' avè ab lo carácter y estil melódich de la cansò.

No obstant, fòren estrepitosament aplaudidas per la pléyade de modernistas que van sempre á redòs d' aquella banderassa ja célebre per las pedradas.—F.

Romea.—Un plè de 'ls que n' entran pochs en lluna, va haverhi dimars ab ocasió de la funció dedicada á l' eminent Soler (Pitarra).

L' éxit de *Batalla de Reynas* va sèr bo, com sempre.

Los artistas siguèren aplaudits. La recaudació, segons noticias, arribá á 1,407 pesetas.

Aquesta funció va sèr un digne coronament de 'ls actes fets per' enaltir com se mereix la memoria de 'l més popular de 'ls autors dramátichs contemporanis.—P.

Tívoli.—CONCERTS EUTERPE.—*Ultim de la temporada.*

Numerosa concurrencia omplia 'l local.

Algunas composicions fòren aplaudidas y demandada sa repetició.

La Srta. Carolina Giardini cantá *L' angorament*, de Clavè, impregnant de sentiment aquellas inspiradas notas de nostre cantor.

Li fèren presentalla d' un bonich ram de flors.—F.

Frederich Soler

Poesia llegida pe 'l primer actor D. Jaume Martí, en lo TEATRO ROMEA

en la funció d' homenatge á 'l gran poeta

Honrarne avuy la memoria
de 'l gran Frederich Soler,
és honrar la propia gloria
de la catalana historia
en son full de mes valer.

Ell, ab enginyosa trama
sempre valent é inspirat,
desitjos de bona fama,
de 'l saynete fins á 'l drama
un gran teatro ha deixat.

Ell tipos mil produhía
catalans en tots sentits:
ell, com ningú mes sabia
ahont l' aplauso trobaria
de cent parers reunits.

Ell, en fi, ab sa secreta
inspiració de conjunt,
era l' hom que 'l cel decreta,
era talment lo poeta
que en cada sigle 'n neix un.

Honrant avuy sa memoria
no cumplim mes que 'l deber:
és honrar la propia gloria,
de la catalana historia,
en son full de mes valer.

LLUÍS MILLÀ.

Secció de'l Pirotécnic

En l' acta firmada á 'l col·locarse la primera pedra de 'l monument de 'n Pitarra, consta—segons he llegit en un diari—que la construcció de la obra s' ha confiat á 'l escultor torrosí Sr. Querol.

Sens dupte s' ha fèt per' que si algún dia 'l monument desapareix y 's remouhen sos fonaments, los que trobin l' acta daptin si avuy los tortosins són extrangers dins de Catalunya, puig d' altre modo no s' atina á qué vè anomenarlo *tortosí*.

Sino que siga per corroborar la ridiculés de 'ls fills de Tortosa que á 'l preguntarlos si són catalans, contestan:—No, ¡tortosí!

Aquets se donan vergonya de sèr catalans com alguns catalans se 'n donan de ser espanyols. ¡Tribut á santa mania!

Pero la Comissió no havia de consentirho.

Un colmo qu' és la extravagancia de 'ls colmos, ó 'l colmo de 'ls colmos, ó 'l rey de la xifadura regional catalana. . ó la estupides elevada á 'l major grau d' estrambotiqueria (¿eh, quin terme?)

¿Saben qu' és aquet rey de 'ls colmos que passa excessivament de la mesura?

Lo fèt per algún *soi disant* catalanista, guillat de fet, que las cartas que escriu á poblacions de fora Catalunya, quant va á tirarlas á 'l correu las posa en lo bussò que diu «Extranger», no en lo de «Espanya.»

¡Estaría be que li enviessin las cartas á Marruecos, perque per aquet *D. Quixot!* (quin altre terme!) per aquet si que l' Africa comensa á 'ls Pirineus.

¡Qué tranquil déu quedar quant ha fet tan gran hasanyal!

Lo periódich *Espanya artística*, de Madrit, publica en son darrer número 'ls retratos de distingidas actrius y tiples de las que treballaràn durant la temporada en los teatros de aquella vila.

Per cert que algunas estàn en actitud impropia y ridicula.

—Pero ¿y 'ls retratos de 'ls actors, ahont me 'ls deixa? —deya un amich mèu á 'l fullejar dit exemplar.

—Calli, que ho preguntaré—vaig contestarli—, perque no vull créuer que *Espanya artística* consideri l' art teatral tan afeminat que no tinga mes que artistas femellas. Y veliaqui feta la pregunta.

LO POLVORISTA.

Secció de Montepíos

Sabem que la setmana entrant surtirà á llum lo número 2 de 'l *Boletín de La Unión defensora del Socorro mutuo*, corresponent á 'l trimestre actual.

La causa de no haver aparegut lo dia primer, és perque dit número continga detallada ressenya de dos actes importants que la Associació realisarà demà diumenje a'l dematí y 'l dimars á la tarde, celebrant una reunió de directors (qual convocatoria publiquem) y una sessió especial ab assistència de Socios de honor, delegats, rectors de parroquias, presidents de algunas societats de obrers y altrás distingidas personas á las quals convé donar compte de 'l desarrollo é increment que va prenent *La Unión* á mida que 's van comprenent sas aspiracions humanitarias.

Celebrarem en be general que 'ls concurrents cooperin á secundar los esforços de 'l Consell Directiu que treballa de valent.

Veji's á continuació la convocatoria á que acabem de referirnos:

«Se convoca á los Directores de montepíos de esta capital, barrios agregados y poblaciones vecinas, para que se sirvan asistir mañana domingo á las 10 de la mañana, á una reunión general dispuesta por *La Unión defensora del Socorro mutuo*, en la calle del Obispo, núm. 4, 1.º, para tratar de la exención del timbre en la documentación y otros asuntos de importancia para las hermandades.

Se recomienda la asistencia.»

Es curiós La lley no permet que en una mateixa provincia hi hagi dos associacions de socorro mutuo ab titol igual ó tan semblant que 's pogan confondre.

Ara be: á la vista tenim un reglament y un recibo de 'l MONTEPIO CATALA de Barcelona, fundat en Mars de 1894 y un altre de 'l MONTEPIO CATALA de S. Martí, establert en la mateixa provincia y avuy en la propia ciutat, en Octubre de 'l mateix any.

L' un monte y l' altre usen sello que diu *Montepio catala*.

Mentres és fácil que las Juntas se vejin, se parlin y tractán de ficar l' olla xica dintre la gran, y mentres, si aixís no 's fá, és possible que aqueix assumpto 's resolgui en forma per la Autoritat competent, nosaltres—partidaris de que 'ls socios de montes n' obtingan las ventatjas majors—faltaríam á nostra obligació sino féssim avinent á tots los individuos perteneixents a'l *Montepio catala* de S. Martí, que 'ls de 'l MONTEPIO CATALA de Barcelona y aforas tenen mes ventatjas en sas ordenansas, y ademés poden gosar de las que concedeix *La Unión defensora*, com són: renda vitalicia de 7 duros cada mes, á l' arribar á 70 anys y la zenzillés y facilitat ab que un home per poch previsor que siga pót deixar 90 duros llegats á algú de la seva familia, quant mori, ó cobrarlos si sobreviu á la persona que s' hagi apuntat com á socio.

Excitem lo zel de 'ls associats á 'l *Montepio Catala* de

S. Martí, á fi de que procurin enterarse de 'l Reglament de 'l *Montepio Catala* de Barcelona, y veuran que ofereix sobre aquell moltas ventatjas.

D. Joseph Armengol nos ha favoregut enviantnos un exemplar de 'l Reglament de 'l *Montepio de Santa Margarita de Alacogue*, de 'l qual és director. Agraphim la deferencia.

À MERCEDES

PE 'L SEU SANT (1)

I.

Presonera estás, Mercé,
y engabiada ab tal rigor,
que no hi pót entrar l' amor
que 't tinch y sempre 't tindré.
Esclava te volen fèr
privante fins de somriure'
á qui sols per tú vól viure;
pero ¿quí á 'l cor pót manar,
ni qui 'l pót esclavar
si 'l cor sempre ha nascut lliure?

II.

Imbécils preocupacions
fentne á mí y á tu sufrir,
s' han figurat destruir
de un cop nostras ilusions.
Pitjor que cruels sayons
á 'l teu cor enamorat
han vilment crucificat;
mes es inútil rigor:
per esclau que visca 'l cor
sempre viu en llibertat.

III.

En llibertat de sèr mèu,
mèu tan sols, de ningú mes;
pus retut, tranzit y prés
sols la mèva imatge véu.
L' amor dimana de Déu
y jamay ningú ha sentit
que puga viure' envilit
ni esclau l' amor verdader.
¡Si és cosa que no pót ser
sent, com Déu, també infinit.

IV.

'Sent ta festa, avuy ton cor
de l' amor lluhint las galas
per l' espay batent las alas
vé á cercarme un bès d' amor,
Lo mèu que olvida 'l dolor
devant ta inmensa bellesa
te besa, y ab tal goig te besa
que no 's cansaria may
fent nit de nuvis l' espay
mentres ells te creuen presa.

V.

¡Presal no: 'l teu pensament
y 'l mèu se troban, somriuhen
y parauletas se diuhen
que tan sols l' oreig las sent.
—T' estimaré eternament
—diu lo mèu cor.—Y 'l teu diu:
—Sols per tú lo mèu cor viu.—
Y lo cèfir que 'ns escolta
pujant, en la blava volta
ab lletras d' estels ho escriu.

VI.

Imbécils he dit que son
aquells que ofegar procuran

(1) La várem rébrer quant ja estava compaginat lo número passat.

lo nostre amor y 'ns torturan
fentnos mártirs en lo món.
May aixugarán la font
que brolla de 'l nostre pit:
ab l' amor que és infinit
no hi poden persecucions
ni torturas, ni presons:
per ell no existeix l' olvit.

VII.

Aquest any com l' any passat
sent los téus dias, Mercé,
he vingut per darte fe
que en tú sempre sò pensat.
Un món de felicitat
prou voldria regalarte....
pero sols puch estimarte
de tot cor y pensament
y ferte lo jurament
de ni un instant olvidarte.

J. M. DURÁN.

24 Septiembre 1897.

Saló de descans

—Han honrat nostra redacció ab sa visita los setmanaris *El Eco de Sitges*, y *Campeón Católico*, de aquesta ciutat.

—Lo setmanari *La Veu de 'l Montserrat* ha dedicat son darrer número á honrar la memoria de 'l sabi catalanista D. Mariano Agudó, insigne patriarca de las lletres catalanas, ab motiu de la festa que diumenge passat s' va celebrar en lo Círcul liorari de Vich, en honor de aquell verdader fill ayman de Catalunya.

—Per avuy está anunciat en lo teatro Principal, lo primer estreno català de la temporada, ab lo drama *De-liri de grandesas*.

—La distingida primera dama D.ª Concepció Llorente, de qui hem tingut ocasió de fèr merescuts elogis per las bellas qualitats artísticas que posseheix, ha quedat escripturada, com també 'l seu germá, per' formar part de la companyia de 'l insigne actor D. Antón Vico.

Per aquet motiu la Sra. Llorente marxará aviat á Valencia, ahont ferá 'l seu debut.

—La companyia dramática de 's Srs. Pigrau y Parreño, surtirá en direcció á Tarragona, 'l día 11 de 'l corrent mes.

—Lo que en vida fou popular empresari de l' antich teatro de l' Odeón, D. Jaume Piquet, va deixar en son testament establerta la concessió de premis á la virtut, á 'ls que poden tenirhi opció personas de la vehina població de Sarrià.

En cumpliment la última voluntat de 'l difunt, s' han otorgat ja aquest any, haventse concedit en la forma següent:

Premis de 250 pessetas.

Margarida Dalmau y Fortuny, Dolores Oliveras y Huguet y Rita Campaña y Forcada.

Accésits de 100 pessetas.

Dolores Mitjavila y Forcada, Mercé Forcada y Campaña y Ramón Termes y Prats.

Accésits de 50 pessetas.

Jacinta Morera y Cams, Emilio Dalmau y Fortuny, José Tremol y Ribas, Mariagna Biza y Ballester, Montserrat Amat y Turell, Jaume Moyes y Baixeras, Joan Sirera y Mota, Bonaventura Campaña y Dolores Camps.

La distribució s' ferá un d' aquets dia ab motiu de celebrar-se á Sarrià las festas de 'l Rosari.

—Per sèr día de la festa major de 'l Prat de Llobregat, lo dilluns 27 tingué lloch en lo teatro Centre Artesà, una extraordinaria funció per la companyia de 'l Sr. Borràs.

Lo drama *Terra baixa* y 'l juguèt *La capseta de 'ls petons* componían lo programa, que deixà altament satisfet á 'l públich que omplia 'l local y que aplaudia calurosament á tots los artistes.

—Avuy dissapte, festa major de la barriada de Hostafranchs, en lo Cassino de 'ls senyors se celebrará una funció dramática per la companyia que dirigeix lo senyor Labastida.

Las obras que s' representarán són: lo drama *Sullivan* y la pessa *Lo ninot de mollas*.

Toalla FRINÈ

SERVIETTE FRINE

Son ús hermojeja 'l rostre, absorveix la grassa del cutis, treu las arrugas, contrau 'l poro de la epidermis y evita las tacas, borro y erupcions de la pell.

Rejoveneix y es un tresor per conservar la dentadura neta, forta y esmaltada desapareixent ab son ús lo sarro y l' escorbut.

Se ven en todas las perfumerías

ARCHIVO LÍRICO-DRAMÁTICO Y COPISTERÍA DE Francisco Pérez Pol

SE PROPORCIONAN ACTRICES Y ACTORES

Calle de Roig, núm. 24, entresuelo.—BARCELONA

ARXIU Y COPISTERIA de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.ª —

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

JUAN AYNE

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22.—BARCELONA

Especialidad en pianos de alquiler. Guitarras desde 5 pesetas.

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena á 20 pesetas, y de matrimonio, á 35. Sillas de regilla á 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol á 24, y gran surtido de muebles de todas clases á precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La gran Liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un sommier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona

Imp. Pujol y C.^a - Tallers, 45.—Barcelona